

ministrstvo je sestavljeno tako-le: baron Beck: predsedstvo; baron Bienert: notranje; dr. Marchet: nauk in bogočastje; dr. pl. Derschatta: železnice; vit. pl. Korytowski: finance; dr. Ebenhoch: poljedelstvo; dr. Fiedler: trgovina; dr. Klein: pravosodje; dr. Gessmann: minister brez portfelja, ki pa prevzame ministrstvo javnih del, katero bo v kratkem ustvarjeno; Peschka: nemški minister-narodnjak; Prášek: češki minister-narodnjak; F. M. L. pl. Georgi: vodja domobranskega ministrstva; David pl. Abrahamowicz: poljski minister-rojak.

* **Davek kraljevine Hrvaške in Slavonije.** Hrvaška in Slavonija plačujeta na leto 14.974.308 K davka. Od tega davka dobiva Ogrska 8.385.613 K, Hrvaška pa 6.588.685 K.

* **Nad grobom Zrinjskega in Frankopana.** Vernih duš dan so šli nekateri hrvaški državni poslanci v Dunajsko Novo mesto na grob Zrinjskega in Frankopana na tamošnjem pokopališču. Zjutraj so služili poslanci Frane Ivanišević, prof. Virgil Perić in prof. Vjek. Spinčić maše za hrvaškega mučenika v župni cerkvi Dunajskega Novega mesta. Potem so se pa podali na pokopališče. Tu sta govorila posl. Ivčević in Trešić-Pavičić, ki sta izrazila željo, naj bi se smrtni ostanki obeh mučnikov prepeljali v domovino. Od tam je šla deputacija k županu Dunajskega Novega mesta, dr. Franu Kamannu, ki jo je lepo sprejel. Poslanci so se zahvalili županu, da je šel na roko „Društvu hrv. zmaja“, ki je svoječasno poskrbelo mučnikoma za nov grob. Župan je izjavil, da jim bo pomagal v slučaju, ako se kosti hrvaških mučnikov prepeljejo v Hrvaško.

* **Ruski državni proračun za leto 1908.** Iz Petrograda poročajo, da ima proračun za leto 1908., ki ga je sestavilo finančno ministrstvo, naslednje številke: Redni dohodki dve milijardi 318 milijonov, redni stroški dve milijardi 317 milijonov; izredni dohodki 7 mil. rubljev. Izrednih stroškov je 198 mil., in sicer 67 mil. za poplačanje stroškov rusko-japonske vojne, 59 mil. za gradnje železnice, 8 mil. za podpore pokrajnam, v katerih vlada beda itd. Te stroške večinoma pokrijejo s posojilom.

* **Papež in modernisti.** Iz Rima javljajo: Papež je izdal dekret na škofe vsega sveta, v katerem jim ukazuje, naj smatrajo duhovnike, ki so pristaši modernistiške struje, kakor da stoje izven cerkve, ter naj proti njim postopajo z vso strogostjo. — Odgovor na tozadevno papeževo encikliko o modernizmu je, kakor poročajo iz Rima, izšel v anonimni knjigi pod naslovom: „Program modernistov. Odgovor na encikliko Pija X.“. Knjiga zaključuje s sledečimi besedami: „Naša prizadevanja stremijo za tem, da razširjamo nov dokaz za neminljivo delovanje katolicizma. Sedanja obsodba nas ne straši; mi hočemo, da postane krščanstvo zopet sila.“

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Vesela družba pri odhodu gg. zemljemercev v Kostanjevici zložila K 7-10; ob praznovanju 10 letnice v Trstu zložili dne 31. okt. slovenski in hrvaški učitelji 10 K; gdč. Anka Pogljajen in Jos. Gosak ob odhodnici 2 K. Živili! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt je plačal tovariš Matej Jug z Blok. Popravek: 4 K, ki smo jih izkazali v 42. številki na tov. Fr. Šorna veljajo kot naročnina na Učit. Tovariša in ne kot letnina za „Učit. konvikt“.

Kontrolne knjižice za obrtne nadaljevalne šole se dobivajo v „Učiteljski tiskarni“ po običajni ceni.

Za 20% znižane vstopnice oziroma kuponi za slovenske gledališke predstave se dobivajo pri tovarišu J. Dimniku na I. mestni šoli.

„Slovenska Šolska Matica“ je izdala in založila „Spominske liste za dečke in deklice“. Ker so jih mnoga šolska vodstva naročala tudi v „Učiteljski tiskarni“, nam jih je izročila „Šolska Matica“ v razpošiljatev. Spominski listi so zdaj pošli, tudi „Šolska Matica“ jih nima več; brez njenega dovoljenja jih ne sme tiskati Učiteljska tiskarna. Toliko v vednost onim šolskim vodstvom ki so naročili Spominske liste, a jih niso dobili.

Učiteljska služba v Leheni pri Ribnici na Štajerskem je torej razpisana z rokom do 30. t. m. Ta služba je v II. pla-

čilnem razredu, krajni šolski svet pa da formalno izkušenim učnim osebam obojega spola prosto stanovanje in kurjavo. To in dejstvo, da je Lehen slovensko-naroden in si želi občinstvo narodnega učitelja, je gotovo vabljivo dovolj, da se zglašijo prav dobra učiteljska oseba za službo v Leheni. — Kako prav so imeli slovenski listi, ko so se oglašili zoper imenovanje učiteljice Wachove za to šolo. Proti ropotanju v časopisih so se pošiljali popravki v korist Wachovi, dokazalo pa se ni: 1. da obvladuje imenovana „popolnoma“ slovenski jezik, 2. da bi imela izpit iz slov. jezika. Da, ta učiteljica se je izrazila sama, da se hoče na slovenski šoli izuriti v slov. jeziku. — V Leheni pač nimajo šol za poizkuse in za nadaljna izobraževališča gojenk iz nemških zavodov.

Učiteljsko ljubljanske okolice naj se zbere dne 19. novembra ob 3. uri pop. v „Narodnem domu“ v Ljubljani k prijateljskemu sestanku.
Gregorin.

Desetletnica učiteljevanja. Tovariši Slovenci in Hrvati, ki smo dovršili leta 1897. učiteljišče v Kopru, smo se sestali na željo vseh sošolcev 31. okt. v Narodnem domu pri Sv. Ivanu v Trstu, da proslavimo desetletnico svojega delovanja na šolskem polju. — To je bil sestanek, kakršnih sreča le malo človek v življenju, zakaj bil ni le sestanek tovarišev, marveč bilo je zopetno snidenje samih od nekaj iskreno ljubečih se prijateljev, ki smo nekoč štiri leta zaporedoma preživeli skupno v najlepši slogi in prijateljstvu. V vsaki potrebi, povsod smo bili edini ter složni zagovorniki drug drugega. Hude čase smo preživeli v Kopru; zakaj bili smo tamkaj ravno ob največjih političkih demonstracijah, ki ostanejo zgodovinska priča gorja, katero morajo prebiti kandidati v onem nesrečnem istrskem gnezdu. In to nas je še bolj spajalo, da smo se še iskreneje med seboj ljubili. Če nam usoda in okolščine niso nujali posebnih udobnosti, smo si pa mi s svojo medsebojno ljubeznijo vse nedostatke namestili, tako da smemo vendar reči, da so bili to najlepši časi našega življenja, četudi v Kopru. — Sedaj smo se pa zopet srečali po tolikem času. Po zunanje sicer malo izpremenjeni, po izkušnjah zrelejši, a v srcu vedno isti. S kakšnim veseljem smo pač med seboj kramljali ter govorili iz srca v srce. Pač mnogo, mnogo smo si imeli povedati ali o sladkostih in sreči preteklega doba učiteljevanja malo, jako malo, nasprotno, tožiti mnogo. Vsak je vedel praviti o bridkostih, a ni eden o sladkostih. Povedali si pa nismo vsega, saj nam tega tudi ni bilo mogoče. Ali česar ni mogel razodeli jezik, to so razodeli resni obrazi, in posamezne poteze na njih so živo pričale, česar jezik še ni razodel, zakaj obraz je zrelo srce. — Po tolikem času smemo vendar reči, da smo bili zopet enkrat srečni. A to naše veselje bi bilo še popolnejše, ko ne bi pogrešali v svoji sredi nepozabnega sodruga Hrvata — pokojnega Vivoda, ki ga je iztrgala nemila smrt iz naše srede takoj prva leta učiteljevanja. — V njega spomin, kakor tudi v spomin pok. Maska, nepozabnega sošolca, umrlega početkom IV. tečaja, smo labrali med seboj 18 K na korist družbi sv. Cirila in Metoda za Istro. Le-to vsoto sta kasneje povišala za 3 K tovariša Daneu in Trobec, ki sta nas razveselila s svojim posetom. — Oba omenjena tovariša sta nas v lepih besedah pozdravila v imenu krajnih in okoličanskih tovarišev s pristavkom, da bi bila udeležba tovarišev gostov večja, ko bi jim bila slavnost bolje znana. Po obedu smo sestavili nekaj telegramov bivšim profesorjem, in sicer: g. ravnatelju Frankoviču, g. prof. Šubicu in g. nadz. Finžgerju. Na to smo se vsi skupno slikali. Potem smo se zopet vroili k Sv. Ivanu, kjer smo z raznimi interesantnimi napitnicami, govori in petjem zaključili oficijalni del svojega veselega sestanka z željo, da bi se čez zopetnih 10 let ob 20 letnici zopet srečno snidli. — Naslednjega dne smo posetili korporativno razstavo slik v „Narodnem domu“ v Trstu. Popoldne smo pa napravili izlet po morju v bližnji Miramar namesto v Koper. Na povratku smo se udeležili prekrasne gledališke predstave „Na sodni dan“ v „Narodnem domu“ ter tako zaključili slavnost svojega desetletnega učiteljevanja, ki ostane brezdvomno vsakemu izmed nas v trajnem, nepozabnem spominu.
Fr.

Osebnosti na Štajerskem. Definitivnim so imenovane: v Braslovčah Berta Megličeva, v St. Jurju v Slov. goricah Irena Slemenškova, za Sv. Lenart v Slov. goricah Ant. Zabukošek, pri Sv. Martinu pod Vurbergom Ida Čoklova, za Prihovo Božena Krečeva, za Zreče

Adela Fabijani, za slov. šolo v Vitanju; Marija Lindtnerjeva. Učiteljicam ročnih del v Razboru pri Zidanem mostu je imenovana Vida Jurkova.

Zvezo narodnih društev, t. j. zvezo nepolitiških društev (knjižnic, bralnih društev itd.), so ustanovili dne 27. okt. na Goriškem. S tem je podana podlaga nadaljnjemu organizovanemu delu za ljudsko izobrazbo. Predsednik zveze je dr. Puc.

Farovski gramofoni. Zadnji „Gorenjec“ objavlja pod tem naslovom članek, ki moramo z njim seznaniti svoje čitateljstvo. Imenovani list piše: Zadnjič smo povedali, kako je Postojnarjev Jaka iz Gorjan mahal po gostoljubnih Radovljčanih, ki so v pozdrav naprednim učiteljem razobesili zastave. Povedali smo, da je to netaktnost dopustil radovljiški meščan g. Vurnik, ki je predsedoval klerikalnemu shodu. Povedati moramo še, da je ta umetnik Vurnik celo dopustil, da so neotesani zborovalci žugali naprednim učiteljem z — bikovo žilo in so zborovali v talarjih temu klicu zadovoljno pritrjevali. Kaj je res to bil umetnik, rezbar itd. Vurnik?! O ne — takih sirovosti pravi umetniki pač ne morejo prenašati, zato se nam zdi, da je g. Vurnik na tem shodu pokazal, da ni veliko več, kakor kak farovski — dninar! Toda o farovških dninarjih bomo pri drugi priliki katero rekli. — Danes si oglejmo tisto novo zvezdo, ki je izšla na klerikalnem nebu in kaže v obljubljeni deželni. Ta zvezda je — Jakob Polda iz Gorjan. Mož je sicer preneznaten, da bi se pečali z njim zaradi njega. A pečati se moramo z njim, da pokažemo, kako zlorablajo naši „gospodje“ malo bolj nadarjene kmete, da ubijajo z njimi ostali narod. — Jaka je hodil v šolo k tedanjemu nadučitelju Janku Žirovniku, katerega imajo Gorjani še zdaj v dobrem spominu, ker jim je zidal „Gorjanski dom“ in sploh toliko storil za Gorje, da so ga volili častnim članom „Bralnega društva“. Na častni diplomski sta podpisana prava katoliška korenjaka, župnik Janez Ažman in župan Jakob Žumer. — Torej tu naš Jaka ni mogel videti nič tistega „liberalizma“, nad katerim zdaj maha z bikovo žilo. Za Jankom Žirovnikom je prišel v Gorje za nadučitelja Josip Žirovnik. Ta je splošno znan kot jako mirna duša, ki se vede v službi in izven nje korektno in tudi kot kristjan ne daje najmanjšega povoda kaki pritožbi. Drugi učitelji okoli Gorij so sami mirni in vestni ljudje, ki rajši pod Oblakom veslajo, kakor pa širijo — liberalizem, Jakob, najstarejši otrok, je pa tudi šele letos začel šolo obiskovati in se torej še ni mogel toliko navzeti „liberalizma“, da bi z njim strašil svojega pobožnega očeta. Iz vsega tega se vidi, da Jakob Polda ni imel nobenega povoda iz lastne izkušnje ali iz izkušnje v blejski okolici mahati po naprednih učiteljih. — A Jaka je od mladega tako izrejen, da vdano služi vsaki srajci, če le malo diši po kadilu. Iz vestnih učiteljev je prišel v roke mežnarjev. Postal je ministrant. Znano pa je, da so ministranti navadno najbolj slabo izrejeni ljudje in da skrbni in previdni starši zato nikdar ne puste svojih sinov v ministrantovsko službo. Nikjer se razmeroma toliko ne postopa in ne uganja hinavščina kot pri ministrantih! In Jaka je rasel v starosti ter ministrantovski in pozneje mežnarski modrosti! Leta 1900. je že začutil v sebi moč, da se more vtakniti tudi v javne zadeve. Napisal je torej za „Domoljuba“ dopis, v katerem obrekuje gorjanskega nadučitelja, da se kar kadi. H koncu dopisa je pisal: „Kam naj se obrnemo in kje naj iščemo pomoči proti tej liberalni kugi, ki okužuje verno ljudstvo s svojim strupom?“ — To je bila tako velika lumparija, da jo je v „Domoljubu“ od 21. junija 1900 moral zavrniti sam gorjanski župan Žumer, ki je h koncu svojega ugovora zapisal značilne besede, da bi taki dopisi res zanesli kugo v mirne Gorje. Tako je Postojnarjev Jaka dobil za svoj I. nastop pošteno zasluženo zausnico od najkompetentnejše strani! A to ni izmodrilo Jaka. Namesto da bi se bil potrudil postati vzoren gospodar, je postal konsumar itd. ter uganjal klerikalne burke po Gorjah z raznimi razposajenimi kaplani, ki so pa toliko stali, da se je n. pr. „Bralno društvo“ precej zadolžilo in imajo sploh Gorjani nekaj tisočev več intabuliranega dolga, nego so ga prej kdaj imeli. — In tudi to je bila taka burka v — Radovljici! Nastopil je kot mož iz „naroda“ in govoril o liberalnih učiteljih, kakor bi mu bili zapisali že deset otrok med vrage. To je tisto „katoliško“ napenjanje, da se ljudi bolj prime farba! Toda ni govoril — saj nima nobene lastne izkušnje — nego bral je to, kar so mu napisali

v kakem farovžu. Zato pa ni bil „mož iz naroda“, nego čisto navadni farovski gramofon, ki naj bi ljudem natrobil v ušesa nekaj, kar ni res, kar pa „gospodje“ potrebujejo, da ohranijo ubogega kmeta pod svojo komando. Mi le rečemo: Tožite učitelje, da protiversko nastopajo! Dokler pa tega ne storite, je ono Vaše govorjenje nesramno obrekovanje. — Toliko o tem pozlačenem stebru modernega katoličanstva, da bodo cenjeni bralci vedeli, s kom imamo opraviti. Take možičke „gospodje“ spuščajo v boj, da za njihovimi hrbti bolj varno — kvartajo! Ubogo ljudstvo pa, ali misli, da je to pravo zlato, ali pa se boji spraskati to zlato peno dol s teh preperelih stebrov! — Kar se je torej od klerikalne strani govorilo ali pisalo o sklepah naprednih učiteljev v Radovljici, je ali naravnost zlagano, ali pa zverženo, da se prost človek ne spozna. V Radovljici napredni učitelji niso sklepali nobenih resolucij, ki bi bile proti veri. Pač pa so govorili, da je klerikalizem največji nasprotnik sedanjih šolskih postav in torej šole. Kdor izmed učiteljev torej podpira klerikalizem, ta podpira sovražnike — tistih postav, na katere je prisegel. Človek pa, ki dela proti svoji prisegi, ni nič vreden. Tako so govorili učitelji. Mi starši moramo biti šele veseli, da imamo tako možate učitelje, ki se upajo pred vsem svetom postaviti se po robu tistemu pogubnemu klerikalizmu, ki hoče dandanes moralno in materijalno zasužnjiti naš narod. Taki možje bodo tudi možato odgojili naše otroke, da bodo lahko srečno živeli in se zavedali svoje človeške veljave. Zato so pa klerikalci v prvi vrsti sovražniki naši in naših otrok. Torej se jim moramo tudi mi postaviti po robu, kadar preganjajo naše vrle učitelje, katere Bog živi in čuvaj v teh težkih časih! — Tako „Gorenjec“. Hvala mu! Ko bi tudi drugi napredni listi pisali tako! Seveda je škoda, da je izgubila palica svojo katoliško vzgojno veljavo. Postojnarjev Jaka bi jih dobil petindvajset, kar bi bilo dovolj plačila njegovi neumnosti. Dr. Lampe, ta nekaznovani hujskač, ki sodi v kriminal, bi moral dobiti po toliko za zajtrk, kosilo in večerjo, potem bi se nemara nekoliko ohladila njegova kri. Pa saj je tudi Krjavelj kuriral svojo kozo. In nemara pride tudi za to klerikalno kost dan plačila. Potem se bomo smejali mi!

V Gorici je umrl dr. Jos. vitez Tonkli, svoj čas politiški voditelj goriških Slovencev, deželni in državni poslanec. Več let je bil tudi namestnik dež. glavarja. Ob politiškem razkolu na Goriškem se je postavil na klerikalno stran. To ga je pomedlo iz javnega življenja.

Zanimiva razstava knjig in knjigotrštva se bo otvorila prihodnje dni v Parizu. Kazala se bo zlasti tehnična stran pri tiskanju, vezanju in razprodaji knjig.

„Slovenski Jug“ v Belgradu je začel zopet izhajati. Belgrajska mestna občina je darovala v ta namen 4500 dinarjev. Kdor se zanima za kulturno in politiško življenje Jugoslovancev, si ga naj naroči. Stane 10 frankov na leto.

Grof Jan Harrach je praznoval te dni svojo osemdesetletnico. Ta veliki češki rodoljub je tudi odkritosrčen prijatelj slovenskega naroda. Še na mnoga leta!

Čebelarsko predavanje. V nedeljo, dne 10. t. m., popoldne je predaval v Vel. Laščah tov. Ant. Likozar o umnem čebelarstvu. Predavanja se je udeležilo lepo število (skoro 40) čebelarjev, dasiravno so bili nekateri po dve uri daleč doma. V dveurni razpravi je zarisal tov. Likozar glavna pota in točke, po katerih naj se ravna čebelar, da ima z najmanjšimi stroški dosti dobička od svojih čebel. Predavanje je bilo vseskozi zanimivo, tako jasno, razumljivo in poljudno, da smo mu vsi sledeli z največjo pozornostjo. Končni predlog predavateljev je bil, naj se ustanovi v Laščah čebelarska podružnica, nekaj njenih članov pa naj se naroči na strokovni list „Slov. čebelar“. Predlog je bil sprejet in se bo o njem o prihodnji sklepal. — Tako je bil že mrak, ko smo se vsi zadovoljni razšli. — Vrlemu tov. Likozarju pa bodi najlepša hvala za njegov trud in prijazne nasvete. —k.

Krško učiteljstvo priredi v soboto, dne 16. t. m., ob 7. uri zvečer v telovadnici meščanske šole v Krškem roditeljski sestanek, ki je pristopen vsem odraslim. Vzpored: 1) Vzgojno predavanje: Lj. Stiasny. Dajte nam boljše matere in dobili bomo boljše možje. 2) Poljudno poučno z mnogimi skioptičnimi slikami združeno predavanje: K. Humek: Maroko. K obilni udeležbi vabita ravnateljstvo meščanske in vodstvo ljudske šole.

Družba sv. Cirila in Metoda opozarja slavno občinstvo na narodni kolek v prid družbe. Županstva, hranilnice in posojilnice, razne zadruge in druga narodna društva naj blagovolijo na svoja pisma prilepiti na narodni kolek. A tudi privatniki naj to store! Ako bo vsaka Slovenka in vsak Slovenec prilepil na pismo ali razglednico narodni kolek, dobi družba dosti več dohodkov, kakor do sedaj. — Leta 1906. je znašal dohodek narodnega koleka skupaj 4433 K 24 v. Letos ne smemo zaostati, ne smemo iti rakovo pot; dobiti moramo vsaj toliko, če že ne več, kakor lansko leto. Slovenci in Slovenke, sezajte torej pridno po narodnem kolku. Na vsako pismo in razglednico narodni kolek!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je jela razpošiljati svoj koledar za l. 1908. Kdor ga pomotoma ne dobi, se naj zgleda zanj po preteku 14 dni pri družbenem vodstvu. Cena koledarju je 1 K 20 h, sprejme se pa tudi več, saj je to za našo družbo in po nji za slovensko prosveto.

Razstavo z geslom „Otrok“ je sklenilo privesti „Splošno slovensko žensko društvo“ v Ljubljani spomladi leta 1908. Pokazalo se bo vse, kaj so storile znanost, umetnost, obrt in industrija za vzgojo otrok v prvi vrsti pri nas, v drugi vrsti drugod. Razstava bo kolikor mogoče narodna, slovenska. Tvrde, ki hočejo razstaviti, naj se zglase društvu do letošnjega Božiča.

Nov slovenski list. V Gorici je začelo izhajati glasilo slov. kmetiške stranke na Goriškem „Naš glas“.

Škofov absolutizem. Tržaški škof dr. Nagl je izdal na svojo duhovščino poseben pastirski list, v katerem določa glede „Edinosti“: 1. Da naj duhovniki in kleriki ničesar ne pišejo v „Edinosti“. 2. Da naj list takoj vrnejo, če so naročeni in ga več ne naročajo niti ne podpirajo. Priporočila pa škof novoustanovljeno „Katoliško tiskovno društvo“. — Dobro! Bo vsaj prej počilo!

Nova šola v Ribnici. Dne 21. okt. se je vršila kolavdacija in blagoslovljenje deške ljudske šole v Ribnici. Ob 9. uri je bila maša ob navzočnosti stavbnega odbora, zastopnikov občin, učiteljstva in šolske mladine. G. Franc Dolinar je po cerkvenem opravilu govoril prav obširno. Priporočal je staršem, naj otroke pridno pošiljajo v šolo in jih naj, kadar so v šoli kaznovani, kaznujejo še doma. Zahvalil se je občanom, da se niso ustrašili stroškov, ki jim jih je naprtilo zidanje, saj jim bodo potomci vedeli hvalo zato. Zahvalil je dež. sod. nadsvetnika Fr. Višnikarja na trudu, ki ga je imel kot načelnik stavbnega odbora. Zahvalil je tudi Posojilnico ribniško, ker je darovala stavbni prostor — 32 a — ter napravila okrog vrta dragoceno ograjo. Gospod nadsvet. Višnikar omenja, s kolikmi zaprekami se mu je bilo bojevati, vendar današnji dan je dan zmage. Dovršeno je poslopje, ki je podobno palači in je opravljeno najmoderneje. Učiteljstvo in otroci bodo radi zahajali v te svetle in zračne prostore. Poleg vzgoje in dobrih uspehov naj bo učiteljstvu glavna skrb snaga po vseh prostorih in vseh predmetih. Častno se spominja tudi arhitekta g. Fr. Kaudela, ker se mu je načrt tako lepo posrečil. Želeč učiteljstvu vse dobro, izroči šol. vodji ključ. — G. nadzornik Turk stavlja za pogoj dobre šole dobro učiteljstvo na prvo mesto. Vsi pogoji naj bodo dani, ako ni učiteljstvo marljivo in ne vrši svoje dolžnosti — uspehov v šoli ne bo. Pridobi si učiteljstvo ljubezen otrok, pouk ti bo potem lahek. Starši naj ne govore o učiteljstvu nič slabega ali razžaljevega. Spoštujevanje do učiteljstva je s tem v otroškem sreju zamorjeno. Taki starši ne bodo tudi sami nikdar uživali spoštovanja in ljubezni niti od lastnih otrok. — Šolski vodja Tomšič zahvali gosp. nadsv. Višnikarju za izročeni ključ, češ, ključ je majhna reč, iz nežlahtne, a vendar najkoristnejše kovine, ne čuti, nima življenja, vendar tako glasno govori, namreč: Jaz hočem ponoči te krasne prostore čuvati — pred sovražniki, ti s svojim učiteljstvom čuvaj podnevi, mladino, ki se bo hodila v te prostore napajat z zlatimi nauki, da je ne zadene nezgoda niti v šolski dobi niti v poznejšem življenju. Ključ, ti si si izbral dasi močno, vendar lažjo službo. Glej, vsi predgovorniki so opominjali učiteljstvo le dolžnosti. Dosti jih je! A vsem vam, ki ste nas opominjali dolžnosti, prisegam v svojem in učiteljstva imenu, da jih hočemo vršiti vestno v blagor šolske občine in blagor slovenskega naroda. Po končanem vzporedu smo si ogle-

dali šolske prostore in notranjo opravo ter se nismo mogli nadejati solidnemu delu. Predsodki, ki so obsojali stavbni odbor in poslopje, češ, previsoko pa preozko bo, sobe premajhne, so izginili. Skupni obed je združil 17 udeležnikov v zbranim krogu. Napičnica za napičnico se je slišalo. Prej ko smo si želeli, smo se dvignili od mize, zakaj vršiti je še bilo kolavdacijo. Čast glavnima podjetnikoma, g. Marenčiču in Burgerju, ki izvršujeta v Spodnji Šiški svoji obrti mojstrsko, tako da ju je vsekakor za dela, spadajoča v njihovo področje, prav toplo priporočati to tembolj, ker sta naprednega mišljenja in vneta za težnje učiteljstva. — Dne 4. novembra se je preselila deška mladost v svoje lastno poslopje — vedrih lic in veselega srca. Pač lahko, saj se zaveda, da je zanjo zidana palača in ne za voditelja šole, kakor so rotili nekaterniki. Uboge deklice obiskujejo še stare razvaline. Iz usmiljenja do njih treba bo zopet poseči v boj vsaj toliko, da se staro poslopje pranoi času in potrebi primerno.

Osebnost s Kranjskega. Nadučitelj Štefan Tomšič v Ribnici je dobil zaradi bolezni dopust. Na njegovo mesto pride suplentinja Viljelmni Benigerjeva, doslej suplentinja v Preski.

Žiga Kraus. Umrl je dne 1. t. m. na Dunaju Žiga Kraus, učitelj na zavodu za slepe in tajnik „Freie Schule“. Padel je v vodnjak na dvorišču zavoda in moral je umreti tragične smrti, star komaj 33 let. Bil je mož dela in vztrajnosti — vzor naprednega, modernega učitelja. Nagla njegova smrt je pretresla ves omikani pedagoški svet, tako tudi učiteljstvo, zborujoče dne 2. t. m. na Dunaju, ko ga je obvestil o tej tragični smrti predsednik Kessler. Čast njegovemu spominu!

Iz seje c. kr. okr. šol. sveta v Kranju dne 29. oktobra t. l. 1. Radi bolezni so na dopustu: Luka Knific — Trstenik, Andrej Kmet — Cerklje, Julka Jaklič — Besnica, Slavko Flis — Škofja Loka. Nadomestujejo jih izprašane uč. kandidatinje: Ivana Logar, Franica Bedenk, Ivana Valenčič in Karolina Zupančič. — V Trzinu se je ustanovila paralelka, na kateri poučuje volunterka Marica Jelenčeva. — V Goričah je bil v svrhu zidanja novega šolskega poslopja komisijoneln ogle. — V Bukovščici se ustanovi redni šolski pouk. — V Poljanah se difterija tako širi, da so zaprli šolo. — Franc Ivanc je dobil petdnevni dopust, da se zamore udeležiti učiteljskega zborovanja na Dunaju. — 2. Stavi se ternopredlog za izpraznjeno učiteljsko mesto v Predosljah. Za Škofjo Loko ni bilo definitivnega prosilca, ostane še nadalje začasni učitelj Rud. Gasparin. — 3. Prošnje za podpore se priporočuje predložiti c. kr. dež. šol. svetu. — 4. V višji plačilni razred se priporočajo: Slavko Flis, Fr. Rojina, Leop. Ferjan, Jadviga Schwickert-Lehman, Al. Nevak, Jos. Lapajne, Evgenija Pader in Ant. Mahkota. 5. Z ozirom na to, da traja ekskuredni pouk v Podblici tudi pozimi, predlaga se večja nagrada. — 6. Prošnja tistega dela prebivalcev Golnik, ki še niso vsolani v Goriče se je odložila do takrat, ko bo v Goričah dozidano novo šolsko poslopje. — 7. Za Selea je bil imenovan krajnim šol. nadz. ondotni župan Fr. Šmid. — 8. Enemu prosilcu se je pripoznala I. in drugemu III. starostna doklada. — 9. Prošnji šol. vodstva in kraj. šol. sveta v Škofji Loki, da se ustanovi paralelka v 3. razredu deške šole, kjer so 104 učenci, se je odgodilo. — 10. Vzame se na znanje in-spekcijsko poročilo.

Razgled po šolskem svetu.

— **Slovenska šola v Aleksandriji.** V Aleksandriji so ustanovili tamošnji Slovenci in Hrvati šolo za slovensko in hrvaško dečo, kakor smo že poročali. Avstrijski konzulat pa je delal ustanovitvi tega zavoda velike težave. Prošlo sredo pa se je mudila posebna slovensko-hrvaška deputacija pri ministru za vnanje stvari, ki je obljubil podporo tej šoli. Na ta način je torej šola zagotovljena.

— **Vseučilišče v Sofiji** je bilo definitivno otvorjeno 4. t. m. V zimski semester se je upisalo 30 dijakov in 80 slušateljev. Prej je bilo na treh fakultetah upisanih do 1300 dijakov. Od inozemskih profesorjev je prišel en sam, namreč dr. Skorsky iz Galicije.

— **Nemška šola v Zadru.** V Zadru obstoji nemška ljudska šola za častniške otroke, toda od 250 letos vpisanih otrok